

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

НАКАЗ

11.09.2012

N 713

м.Київ

Про затвердження методичних рекомендацій МОЗ України щодо регіональних планів модернізації мережі закладів охорони здоров'я, що надають первинну медичну допомогу

З метою модернізації мережі закладів охорони здоров'я, що надають первинну медичну допомогу, на виконання пункту 32.1 Національного плану дій на 2012 рік щодо впровадження Програми економічних реформ на 2010-2014 роки "Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава", затвердженого Указом Президента України від 12 березня 2012 року № 187,

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити методичні МОЗ України щодо регіональних планів модернізації мережі закладів охорони здоров'я, що надають первинну медичну допомогу, що додаються.
2. Рекомендувати Міністру охорони здоров'я Автономної Республіки Крим, начальникам управлінь (головних управлінь) охорони здоров'я обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій при проведенні модернізації мережі закладів охорони здоров'я, що надають первинну медичну допомогу, застосовувати методичні рекомендації МОЗ України щодо регіональних планів модернізації мережі закладів охорони здоров'я, що надають первинну медичну допомогу
3. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра О. Толстанова.

В.о. Міністра

О. Толстанов

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства охорони здоров'я України
від 13.09.2012 № 713 З

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Модернізація мережі закладів охорони здоров'я, що надають

первинну медичну допомогу

I. Визначення термінів

Первинна медична допомога (далі - ПМД) вид медичної допомоги, що надається в амбулаторних умовах або за місцем проживання (перебування) пацієнта лікарем загальної практики - сімейним лікарем (далі - ЛЗП-СЛ) і передбачає надання консультації, проведення діагностики та лікування найбільш поширених хвороб, травм, отруєнь, патологічних, фізіологічних (під час вагітності) станів, здійснення профілактичних заходів; направлення відповідно до медичних показань пацієнта, який не потребує екстреної медичної допомоги, для надання йому вторинної (спеціалізованої) або третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги; надання невідкладної медичної допомоги в разі гострого розладу фізичного чи психічного здоров'я пацієнта, який не потребує екстреної, вторинної (спеціалізованої) або третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги.

Амбулаторія - заклад охорони здоров'я (далі - ЗОЗ), структурний підрозділ центру первинної медичної (медико-санітарної) допомоги, в якому медичну допомогу надають лікарі таких спеціальностей: ЛЗП-СЛ, лікарі-терапевти дільничні, лікарі-педіатри дільничні, а також інші спеціалісти, які працюють під керівництвом ЛЗП-СЛ.

Лікуючим лікарем з надання ПМД пацієнтові є ЛЗП-СЛ центр первинної медичної (медико-санітарної) допомоги або ЛЗП-СЛ, що здійснює господарську діяльність з медичної практики як фізична особа-підприємець та може перебувати з ЦПМСД у цивільно-правових відносинах.

Лікуючий лікар з надання ПМД обирається пацієнтом у порядку, встановленому Міністерством охорони здоров'я України (далі - МОЗ України) ПМД надається безоплатно в ЗОЗ, із якими головний розпорядник бюджетних коштів уклав договір про медичне обслуговування населення.

Порядок надання ПМД визначається МОЗ України.

Фельдшерсько-акушерський пункт/фельдшерський пункт (далі -ФАП/ФП) - структурний підрозділ амбулаторії, який здійснює початковий (долікарський) етап надання медичної допомоги.

Центр первинної медичної (медико-санітарної) допомоги (далі - ЦМПСД) - ЗОЗ, що забезпечує надання первинної медичної (медико-санітарної) допомоги населенню. ЦПМСД діє на підставі Положення про ЦПМСД та положень про його підрозділи, відповідно до наказу МОЗ України від 23 лютого 2012 р. № 131 "Про затвердження Примірного положення про центр первинної медичної (медико-санітарної) допомоги та примірних положень про його підрозділи".

II. Основні засади модернізації мережі закладів охорони здоров'я, що надають первинну медичну допомогу у сільській місцевості

1. ЦПМСД у сільській місцевості, як правило, охоплюють обслуговуванням населення однієї адміністративно-територіальної одиниці (у сільських районах, прилеглих до міст обласного значення, може створюватись один ЦПМСД).

2. Розрахунок потреби населення у ПМД здійснюється відповідно до нормативів передбачених наказом МОЗ України від 15 липня 2011 р. № 420 (диференційований коефіцієнт потреби надання ПМД, який розраховується за даними офіційної статистики на кінець попереднього року, є основою для диференціації кадрових потреб у лікарях в межах адміністративної території).

3. Амбулаторії, що входять до складу ЦПМСД, можуть обслуговувати декілька сіл таким чином, щоб лікарською ПМД було охоплено все населення.

4. ФАП/ФП може бути реорганізованим у Амбулаторію у разі обслуговування ним населення кількістю понад 1000 жителів.

III. Основні засади модернізації мережі закладів охорони здоров'я, що надають первинну медичну допомогу у містах

1. ЦПМСД у містах створюються у кожному місті з населенням до 100 тисяч жителів. В малих містах (до 15 тисяч жителів) можуть створюватися ЦПМСД які обслуговують населення декількох міст (районних центрів та/чи міст обласного підпорядкування) та/або міста і прилеглих сільських районів.

2. У великих містах та мегаполісах ЦПМСД створюються на кожні 100-150 тисяч жителів (залежно від характеру забудови мікрорайону та щільності населення).

3. Амбулаторії у містах створюються з метою забезпечення рівної територіальної доступності ПМД для населення у мікрорайонах, віддалених поселеннях для надання лікарської ПМД населенню за їх місцем проживання (у таких Амбулаторіях працюють від одного до кількох, переважно 4-8, лікарів, залежно від характеру забудови мікрорайону та щільності населення).

IV. Послідовність проведення модернізації мережі закладів охорони здоров'я, що надають первинну медичну допомогу

Перед початком модернізації мережі закладів охорони здоров'я, що надають ПМД необхідно:

1. Провести аналіз:

демографічних показників території обслуговування (чисельність, щільність розселення та віково-статеву структуру населення);

стану здоров'я населення території обслуговування (показники народжуваності, захворюваності, смертності та інвалідності);

потреб прикріпленого населення в ПМД;

ресурсного (кадрового, фінансового, матеріально-технічного) забезпечення та організаційно-функціональної структури первинної ланки охорони здоров'я відповідної адміністративно-територіальної одиниці;

- порядку надання спеціалізованої медичної допомоги у ЗОЗ відповідної адміністративно-територіальної одиниці (самостійне звернення, кероване направлення лікарем ПМД, наявність регламентованого переліку показань для направлення хворого на консультування та лікування до лікарів-спеціалістів);

розподілу обсягів надання медичної допомоги між лікарями ПМД та лікарями-спеціалістами;

обґрунтованості звернення хворих до лікарів-спеціалістів;

основних показників діяльності ЗОЗ відповідної адміністративно-територіальної одиниці (кількість відвідувань, у тому числі до лікарів-спеціалістів, рівень госпіталізації, показники лікування хворих у умовах цілодобових, денних стаціонарів та стаціонарах вдома, ліжко-днів перебування хворого у стаціонарах, проведених операцій, у тому числі у рамках хірургії "одного дня", кількість викликів швидкої медичної допомоги тощо).

2. Провести оцінку можливостей та порядку взаємодії закладів ПМД з закладами спеціалізованої медичної допомоги та медико-соціальної допомоги на території обслуговування.

3. Вивчити позиції та готовності медичних працівників до структурно-функціональної реорганізації системи медичного обслуговування населення відповідної адміністративно-територіальної одиниці на принципах розмежування первинного та вторинного рівнів надання медичної допомоги.

4. Вивчити позиції населення щодо зміни порядку надання медичної допомоги з подальшим формуванням позитивного ставлення до цих системних перетворень шляхом проведення відповідної роз'яснювальної роботи з

залученням засобів масової інформації.

5. Визначити фактичні потреби у кадрових, фінансових та матеріально-технічних ресурсах для укріплення системи ПМД.
6. Підготувати організаційний проект та план реорганізації ПМД.

У подальшому проводиться:

1. Створення ЦПМСД як юридичних осіб;
2. Формування оптимальної мережі закладів/підрозділів ПМД.
3. Впровадження фінансування закладів первинного рівня надання медичної допомоги за коригованим подушним нормативом.

Заключною стадією модернізації мережі закладів охорони здоров'я, що надають ПМД є:

1. Завершення формування матеріально-технічної бази ЦПМСД у відповідності до табелів оснащення.
2. Впровадження договірних відносин між ЦПМСД та головними розпорядниками коштів.
3. Впровадження механізму реалізації права пацієнтів вільно обирати лікаря ПМД та/або змінювати його у порядку визначеному законодавством.
4. Впровадження механізмів забезпечення організації доступу пацієнтів до спеціалізованої допомоги шляхом направлення лікаря ПМД у порядку, встановленому законодавством.
5. Створення раціонального медичного маршруту пацієнта для надання медичної допомоги на інших рівнях.
6. Запровадження системи індикаторів якості медичних послуг, що надаються на первинному рівні медичної допомоги.

V. Рекомендації щодо структурної одиниці мережі, яка надає первинну медичну допомогу та її модернізації

1. Кількість лікарів терапевтів, педіатрів та інших спеціальностей що підлягають перепідготовці зі спеціальності Загальна практика-сімейна медицина (далі - ЗП-СМ) та видатки на перепідготовку.
2. Кількість молодших спеціалістів з медичною освітою, що підлягають перепідготовці зі спеціальності ЗП-СМ та видатки на перепідготовку.
3. Оснащення адміністративної частини/управління та господарської частини обладнанням та інвентарем і видатки необхідні на їх придбання, зокрема щодо:
оснащення комп'ютерною технікою та спеціалізованим програмним забезпеченням зокрема щодо створення та функціонування електронного реєстру пацієнтів;
створення та розвитку матеріально-технічної бази для безперервного професійного розвитку.
4. Кількість підрозділів лікувально-профілактичної служби (амбулаторій, медичних пунктів), у яких передбачається здійснити ремонт/реконструкцію та необхідні для цього кошти.
5. Кількість підрозділів лікувально-профілактичної служби (амбулаторій), яку передбачається створити, у тому числі структурних і відокремлених структурних підрозділів, та кошти необхідні для придбання приміщень або ремонту/реконструкції чи будівництва.
6. Стан оснащення підрозділів лікувально-профілактичної служби (амбулаторій, медичних пунктів), якого передбачається досягти (% амбулаторій, оснащених відповідно до табеля оснащення) та потреба у дооснащенні у натуральному (кількість) та грошовому еквіваленті, зокрема:

медичне обладнання, вироби медичного призначення;
комп'ютери та спеціалізоване програмне забезпечення;
засоби зв'язку.

Директор Департаменту реформ та розвитку медичної допомоги М. Хобзей

Додаток до методичних рекомендацій
стосовно модернізації мережі закладів
охорони здоров'я, що надають первинну
медичну допомоги

**Перелік наказів МОЗ, які необхідно використовувати при модернізації мережі закладів, що надають
первинну медичну допомогу**

1. Від 20 травня 2011 року №304 "Про затвердження Тимчасових методичних рекомендацій з визначення обсягів фінансування закладів охорони здоров'я за видами надання медичної допомоги у пілотних регіонах".
2. Від 08 червня 2011 року №346 "Про затвердження Тимчасових методичних рекомендацій щодо запровадження програмно-цільового методу складання та виконання місцевих бюджетів в системі охорони здоров'я у пілотних регіонах".
3. Від 29 червня 2011 року №384 "Про затвердження Примірною статуту Центру первинної медико-санітарної допомоги".
4. Від 15 липня 2011 року №420 "Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розрахунку потреби населення у медичній допомозі".
5. Від 11 березня 2011 року № 141* "Про затвердження Методичних рекомендацій "Уніфікована методика розробки індикаторів якості медичної допомоги".
6. Від 04 листопада 2011 року №756* "Про Порядок вибору лікаря, що надає первинну медичну допомогу".
7. Від 05 жовтня 2011 року №646* "Про затвердження нормативно-правових актів Міністерства охорони здоров'я України щодо реалізації Закону України "Про порядок проведення реформування системи охорони здоров'я у Вінницькій, Дніпропетровській, Донецькій областях та місті Києві (Порядок планування та прогнозування розвитку мережі комунальних закладів охорони здоров'я у пілотних регіонах; Порядок медичного обслуговування громадян центрами первинної медичної (медико-санітарної) допомоги; Порядок організації медичного обслуговування та направлення пацієнтів до закладів охорони здоров'я, що надають вторинну (спеціалізовану) та третинну (високоспеціалізовану) медичну допомогу; Порядок розміщення та розрахунок кількості бригад швидкої медичної допомоги".
8. Від 02 листопада 2011 року № 743* "Про затвердження Індикаторів якості медичної допомоги" (zareєстрований Міністерством юстиції 22 листопада 2011 року № 1328/20066).
9. Від 23 лютого 2012 року № 131 "Про затвердження Примірною положення про центр первинної медичної (медико-санітарної) допомоги та примірних положень про його підрозділи".

10. Від 23 лютого 2012 року № 129 "Про затвердження Примірних штатних нормативів центру первинної медичної (медико-санітарної) допомоги".

11. Від 23 лютого 2012 року № 132 "Про затвердження Примірного табеля оснащення лікувально-профілактичних підрозділів закладів охорони здоров'я, що надають первинну медичну (медико-санітарну) допомогу".

ПРИМІТКА

*вказані накази призначені для застосування у Вінницькій, Дніпропетровській, Донецькій областях та місті Києві (пілотних регіонах), однак можуть застосовуватись як орієнтир для опрацювання та затвердження тимчасових місцевих нормативних документів.

Директор Департаменту реформ та розвитку медичної допомоги